

SLOVAČKA

PROFIL EMITIVNOG TRŽIŠTA - IZDANJE 2017.

HRVATSKA
Puna života

OPĆI PODACI O TRŽIŠTU

Slovačka Republika je srednjoeuropska zemlja koja se nakon nastanka 1. siječnja 1993. (do tada dio Čehoslovačke) uspješno uključila u strukture EU:

- 1. svibnja 2004. postala je članicom EU
- 21. prosinca 2007. postala je članicom šengenskog prostora
- 1. siječnja 2009. ušla je u eurozonu.

Susjedne zemlje: Republika Češka, Republika Poljska, Ukrajina, Mađarska i Austrija.

Političko uređenje

Državno uređenje: republika.

Politički sustav: parlamentarna demokracija.

Teritorijalno-upravna podjela: osam regija, 79 okruga, 138 gradova, 2.933 općine.

Regije

- Bratislavská – 633.288 stanovnika
- Trnavská – 559.697 stanovnika
- Nitrianska – 682.527 stanovnika
- Trenčianska – 589.935 stanovnika
- Žilinska – 690.434 stanovnika
- Banskobystrická – 653.024 stanovnika
- Prešovská – 820.697 stanovnika
- Košička – 796.650 stanovnika

Glavni grad: Bratislava – 425.923 stanovnika.

Ostali veći gradovi: Košice (239.141), Prešov (89.618), Žilina (81.041), Banská Bystrica (78.635), Nitra (77.374), Trnava (65.536), Trenčín (55.593), Martin (55.332).

Površina: 49.036 km².

Stanovništvo (na dan 30. 6. 2017.) – 5.437.752 stanovnika.

OPĆE KARAKTERISTIKE GOSPODARSTVA

Glavne industrijske grane su automobilska, kemijska i strojarska industrija te poljoprivreda. Do početka svjetske gospodarske krize, Slovačka se smatrala jednom od zemalja s najdinamičnijim rastom gospodarstva u sred-

njeuropskom prostoru uglavnom zahvaljujući proizvodnji automobila. Automobilska industrija najveći je potencijal slovačkog gospodarstva.

Makroekonomski pokazatelji

	2015.	2016.	2017.*	2018.*	2019.*
BDP, tekuće cijene (mlrd. eura)	78,6	80,9	84,4	88,7	91,8
BDP po stanovniku (eura)	14.459	14.910	15.491	16.274	16.843
Realni rast BDP-a (%)	3,8	3,3	3,1	3,5	3,7
Uvoz robe (mlrd. eura)	- 64,1	- 65,8	- 70,9	- 73,6	- 79,9
Izvoz robe (mlrd. eura)	66,0	68,0	73,3	77,0	83,9
Inflacija (%)	- 0,3	- 0,5	1,4	1,7	1,9
Nezaposlenost (%)	11,5	9,7	7,6	7,2	7,0

Izvor: IMF, Eurostat, EUI. (*) procjena

Aktualno stanje gospodarstva

U 2016. BDP je iznosio 80,958 milijuna eura (indeks 102,9). Deficit javnih financija dosegao je 1,361 milijardu eura (1,68 % BDP-a), što je povijesno najniži deficit u omjeru prema BDP-u. Krajem 2016. dug javne uprave dosegao je 42,053 milijarde eura (51,94 % BDP-a) i u odnosu na prošlu godinu manji je za 0,54 %.

Prema podacima Ministarstva financija, Slovačka bi u 2018. trebala biti u deficitu od 1,973 milijarde eura. Deficit javnih financija trebao bi iznositi 0,83 % BDP-a, a u narednim godinama trebao bi se smanjivati. Cilj je postići uravnoteženo gospodarstvo najkasnije do 2020.

U 2016. deficit javnih financija smanjio se na 2,2 % BDP-a (2015. – 2,7 % BDP-a). Europska komisija procjenjuje da bi se javni deficit u 2017. mogao smanjiti na 1,4 % BDP-a, a u 2018. na 0,6 % BDP-a.

Nakon povećanja BDP-a u 2016. na 3,3 %, Europska komisija očekuje da će se u 2017. povećati za 2,9 %, a u 2018. za 3,6 %.

BDP *per capita*: 14.910 eura.

Stopa nezaposlenosti je 2015. iznosila 11,5 %, u 2016. pala je na 9,7 %, u 2017. bi se trebala smanjiti na 9 %, a u 2018. bi trebala pasti ispod 7,9 %.

Prosječna plaća u gospodarstvu u 2016. iznosila je 912 eura. Prosječna plaća u drugom kvartalu 2017. iznosila je 944 eura.

Prosječna stopa inflacije u 2016. iznosila je - 0,5 %. Međugodišnja inflacija u kolovozu 2017. iznosila je 1,5 %.

Utjecaj globalnih gospodarskih kretanja na domicilno gospodarstvo

U 2016. slovačka ekonomija nastavila je s rastom, a pokretač je prije svega bio visoki izvoz i rast potrošnje domaćinstava. S druge strane, pad investicija usporio je ekspanziju. Europska komisija očekuje da će se ekonomska aktivnost nastaviti solidnim rastom i u ovoj i u idućoj godini, što će podržati tržište rada i trajno stvaranje radnih mjesta.

Otvorena slovačka ekonomija ponajprije ovisi o uspjehu Europe kao cjeline. Otvorenost, kao i ovisnost cjelokupnog gospodarstva o malom broju industrijskih grana, čini ju podložnom recesijskim utjecajima. Svjetska gospodarska kriza upozorila je na dvije problematične točke slovačkog gospodarstva – visoku ovisnost slovačke industrije o automobilskoj industriji te činjenici da slovačka privreda u velikoj mjeri ovisi o inozemnoj potražnji. Najavljeni pozitivan razvoj u gospodarstvu trebao bi se oslikati i u potrošnji u domaćinstvima. Rast gospodarstva do određene mjere već neko vrijeme usporava europski embargo na trgovinu s Rusijom. U usporedbi s mnogim europskim zemljama, situacija u Slovačkoj je zadovoljavajuća zahvaljujući stabilnom financijskom sektoru.

MEDIJI I OGLAŠAVANJE NA TRŽIŠTU

(podaci prema istraživanju Market&Media & Lifestyle; prvi i drugi kvartal 2017.)

TV

- TV Markíza – privatna televizija – najgledanija TV u Slovačkoj, pokrivenost cijela Slovačka, gledanost 34 %
- TV JOJ – privatna televizija – pokrivenost cijela Slovačka, gledanost 22 %
- RTVS1 – Slovačka državna televizija – pokrivenost cijela Slovačka, gledanost 17 %
- TA 3 – privatna televizija (slovački CNN) – pokrivenost cijela Slovačka, gledanost 1,8 %

Radio

- Radio Slovensko 1 – slovački državni radio – pokrivenost cijela Slovačka, slušanost 22 %
- Radio Expres – privatni radio, pokrivenost cijela Slovačka, slušanost 22 %
- Fun radio – privatni radio, pokrivenost cijela Slovačka, slušanost 12 %
- Radio Europa 2 – privatni radio, pokrivenost cijela Slovačka, slušanost 8 %
- Radio Regina – slovački državni radio 2, pokrivenost cijela Slovačka, slušanost 8 %
- Radio Jemné melódie (Dojmljive melodije) – privatni radio, pokrivenost cijela Slovačka, slušanost 7 %
- Radio Vlna – privatni radio, pokrivenost cijela Slovačka, slušanost 6 %

Tisak

Glavni dnevni listovi

- Nový čas – čitanost 15 %, pokrivenost cijela Slovačka
- SME – čitanost 6 %, pokrivenost cijela Slovačka
- Pravda – čitanost 6 %, pokrivenost cijela Slovačka
- Plus 1 deň – čitanost 5 %, pokrivenost cijela Slovačka
- Šport – čitanost 4 %, pokrivenost cijela Slovačka
- Hospodárske noviny – čitanost 3 %, pokrivenost cijela Slovačka
- Korzár – čitanost 3 %, regionalni dnevnik – istočna Slovačka

- Új Szó (novine mađarske nacionalne manjine) – čitanost 2 %
- Denník N – čitanost 2 %, pokrivenost cijela Slovačka

Glavni časopisi

Tjednici

- Plus 7 dní – čitanost 8 %, pokrivenost cijela Slovačka
- Život – čitanost 6 %, pokrivenost cijela Slovačka
- Nový Čas pre ženy – čitanost 6 %, pokrivenost cijela Slovačka
- Báječná žena – čitanost 6 %, pokrivenost cijela Slovačka
- Eurotelevízia – čitanost 4 %, pokrivenost cijela Slovačka
- Slovenka – čitanost 3 %, pokrivenost cijela Slovačka
- Trend – ekonomski tjednik, čitanost 2 %, pokrivenost cijela Slovačka

Dvotjednici

- TV max – čitanost 5 %, pokrivenost cijela Slovačka
- Tele plus – čitanost 2 %, pokrivenost cijela Slovačka
- Žena a život – čitanost 1 %, pokrivenost cijela Slovačka
- Relax – čitanost 1 %, pokrivenost cijela Slovačka

Mjesečnici

- Zdravie – čitanost 7 %, pokrivenost cijela Slovačka
- Záhradkár – čitanost 7 %, pokrivenost cijela Slovačka
- Eva – čitanost 5 %, pokrivenost cijela Slovačka
- Emma – čitanost 5 %, pokrivenost cijela Slovačka
- Auto magazin – čitanost 3 %, pokrivenost cijela Slovačka
- Evita magazin – čitanost 3 %, pokrivenost cijela Slovačka
- Forbes – čitanost 1,8 %, pokrivenost cijela Slovačka

Specijalizirani tisak – turizam

- GEO – mjesečnik, naklada 23.000 primjeraka, pokrivenost cijela Slovačka
- Traveler – tromjesečnik, naklada 20.000 primjeraka, pokrivenost cijela Slovačka

---

Najposjećenije internetske stranice

- www.sme.sk
- www.azet.sk/pokec.sk/
- www.zoznam.sk
- www.atlas.sk
- www.cas.sk
- www.topky.sk
- www.dennikn.sk
- www.pluska.sk
- www.aktuality.sk
- www.centrum.sk
- www.markíza.sk
- www.aktuality.sk
- www.cestovanie.sk
- www.dovolenka24.sk
- www.dobrodruh.sk

PROFIL EMITIVNOG TURISTIČKOG TRŽIŠTA

Slovaci su u 2016. ponajprije birali provjerene destinacije. Na godišnji odmor putovalo je oko 30 % građana, većinom na jedan godišnji odmor u ljetnim mjesecima za vrijeme školskih praznika. Već tradicionalno orijentirani su primarno na boravke na moru.

Oko 20 % slovačkih turista putuje u inozemstvo. Organizirano je putovalo 11,5 % stanovnika, a oko 15 % bira domaće destinacije. Omjer godišnjih odmora u inozemstvu i vlastitoj zemlji dugo je bio stabilan. U 2015. značajno se povećao interes Slovaka za godišnje odmore u domaćim

turističkim središtima. Ovaj trend još izrazitije se nastavio u 2016. ne samo zbog sigurnosne situacije u svijetu, već zbog izrazito poboljšane ponude i razine usluga domaćih turističkih središta.

Omiljene odmorišne destinacije

Prema podacima Statističkog ureda Republike Slovačke, u 2016. na odmor u inozemstvo organizirano je putovalo 591.793 Slovaka.

Zemlja	Dolasci	Indeks dolasci 2016./2015.	Noćenja	Indeks noćenja 2016./2015.	Prosječan broj noćenja
Bugarska	120.514	99,4	923.324	90,6	7,7
Hrvatska	102.753	102,5	1.468.731	107,8	14,3
Italija	69.791	120,3	504.572	113,0	7,2
Grčka	68.570	97,1	580.666	88,1	8,5
Turska	40.356	39,8	356.285	38,2	8,8
Španjolska	22.728	132,5	168.158	124,7	7,4
Egipat	11.988	72,0	106.353	69,4	8,9
Tunis	6.238	74,2	60.432	79,4	9,7

Hrvatska

Prednosti	Nedostaci
<ul style="list-style-type: none"> generacijski omiljeno odredište – već godinama turistička destinacija broj jedan za provođenje obiteljskog godišnjeg odmora omiljena destinacija nautičara dobra pristupačnost iz Slovačke razvedena obala, lijepe plaže, čistoća mora, ekološka očuvanost, ljepota krajolika sigurnost, gostoljubivost, bliskost jezika izvrсна mreža autocesta	<ul style="list-style-type: none"> vremenske prilike (iako se radi o okolnostima <i>vis major</i>) nedovoljna ponuda zabave (npr. vodeni parkovi) veliki interes stranih turista pretrpane plaže gužve u odmorišnim središtima

Grčka

Nedostaci
<ul style="list-style-type: none">
zračni promet s obzirom na veću udaljenost koji značajno povećava troškove godišnjeg odmora
prijevoz, prvenstveno za individualne turiste koji putuju automobilom (problematici uvjeti prijevoza kroz tranzitne zemlje – Bugarska, Rumunjska)
relativno visoka vanpansionska potrošnja
kategorizacija hotela ne odgovara uvijek europskim standardima
veliki broj izbjeglica, uglavnom na grčkim otocima

Italija

Prednosti	Nedostaci
<ul style="list-style-type: none"> • tradicionalna destinacija primarno orijentirana na kulturni turizam, ali i za ljetni godišnji odmor • široka ponuda aranžmana (vodeni parkovi na moru, eno-gastro ponuda)	<ul style="list-style-type: none"> • pretrpane plaže uglavnom bez zelenila • u glavnoj turističkoj sezoni prometni zastoji na autocestama

Bugarska

Prednosti	Nedostaci
<ul style="list-style-type: none"> • cijene • jedna od najsigurnijih turističkih destinacija	<ul style="list-style-type: none"> • zračni prijevoz povećava cijenu godišnjeg odmora nerazmjerno troškovima boravka • prijevoz autobusima i automobilima je neugodan • mreža cesta koje nisu na potrebnoj razini

Turska

Prednosti	Nedostaci
<ul style="list-style-type: none"> • dobar odnos cijene i kvalitete usluga • destinacija sa stabilnim vremenom • dobra opremljenost odmarališta i atrakcija za djecu • <i>all inclusive</i> ponuda	<ul style="list-style-type: none"> • sigurnosna situacija u regiji i samoj Turskoj

Egipat i Tunis

Prednosti	Nedostaci
<ul style="list-style-type: none"> • povoljne cijene (zračni prijevoz poskupljuje jeftine aranžmane) • duga ljetna sezona s garancijom lijepog vremena	<ul style="list-style-type: none"> • loša higijena i često niska kvaliteta usluga uglavnom u nižim kategorijama • političke turbulencije te terorizam u regiji

Češka

Prednosti	Nedostaci
<ul style="list-style-type: none"> • standardni uzajamni odnosi stanovnika Češke i Slovačke • obiteljske veze • izvanredno dobro poznavanje zemlje • nepostojeća jezična barijera • sigurnost	<ul style="list-style-type: none"> • nema dovoljno vodenih površina za ljetni godišnji odmor

Mađarska

Prednosti	Nedostaci
<ul style="list-style-type: none"> • mala udaljenost i pristupačnost	<ul style="list-style-type: none"> • relativno visoke cijene smještaja i vanpansionske potrošnje koje su djelomično kompenzirane slabijim tečajem forinte u odnosu na euro

Austrija

Prednosti	Nedostaci
<ul style="list-style-type: none"> • ponajprije zimska turistička destinacija • kvalitetno opremljeni skijaški centri i kvalitetne usluge	<ul style="list-style-type: none"> • relativno visoke cijene

Navike putovanja

Preferirana vrsta prijevoza

- zrakoplov – 45 %
- autobus – 15 %
- automobil – 38 %
- vlak – 2 %

Način organiziranja odmora može se podijeliti na odlazak preko agencija (55 %), individualno (35 %) i preko interneta (10 %). Za hrvatske destinacije udjel bukiranja preko turističkih agencija iznosi 25 %, individualno 60 %, a putem interneta 15 %.

Preferirana vrsta smještaja u inozemstvu

- hoteli – 75 %
- privatni smještaj – 23 %
- kampovi – 2 %

Svake godine povećava se zanimanje za hotele više kategorije s *all inclusive* ponudom. Interes za privatni smještaj u Hrvatskoj i dalje je visok.

Glavni motiv putovanja slovačkih turista je godišnji odmor koji traje od osam do 14 dana, uglavnom u srpnju i kolovozu tijekom školskih praznika (oko 65 %). Najrašireniji i dalje ostaje klasičan odmor na moru (interes za nautiku i sportske aktivnosti). Ostali motivi putovanja su opuštanje, vikend izleti u europske velegradove, kulturne manifestacije, rekreacijske aktivnosti, posjet obitelji i prijateljima, *shopping* turizam i službena putovanja.

Glavni motivi putovanja kod dugih boravaka u inozemstvu u 2015.

- rekreacijski odmor na moru i sport – 76,7 %
- posjet rodbini i prijateljima – 12,5 %
- izleti – 6,9 %
- agroturizam – 0,9 %
- *wellness* – 0,4 %
- kultura – 0,3 %
- sport – 0,2 %
- ostali motivi – 2,2 %

Glavni motivi putovanja kod kratkih boravaka u inozemstvu u 2015.

- rekreacijski odmor i sport – 19,8 %
- posjet rodbini i prijateljima – 29,5 %
- izleti – 36,6 %
- agroturizam – 5,4 %
- ostali motivi – 8,7 %

Izvor: Zavod za statistiku RS

Trošak za godišnji odmor za jedan boravak prosječno iznosi od 450 do 1.000 eura po osobi.

Pregled organizatora putovanja

Vodeći organizatori putovanja

- Globtour Group www.globtour.sk
- Satur Travel www.satur.sk
- TIP Travel www.tiptravel.sk
- Koala Tours www.koala.sk

- Hydrotour www.hydrotour.sk
- CK Fifo www.fifo.sk
- Turancar www.turancar.sk
- Aeolus www.aeolus.sk

Svi navedeni organizatori putovanja u ponudi uglavnom imaju i hrvatske destinacije.

Organizatori putovanja specijalizirani za Hrvatsku

- CK Aquamarin www.aquamarin.sk
- Intermedial www.intermedial.sk
- N.I.K. Slovakia www.nik-slovakia.sk
- CK More www.more.sk
- Pegas Tour www.pegastour.sk
- RIA Tour www.riatourck.sk
- Sun Travel www.suntravel.sk
- Trgoturs www.trgoturs.sk
- Ferrotour www.ferrotour.sk
- CK May Way www.myway.sk
- CK Atlas Adria www.atlas-adria.sk
- CK Franka www.ckfranka.sk

- Maestral Travel www.maestraltravel.sk
- Vítkovice Tours.SK www.ckvt.sk
- Adriahome www.adriahome.com
- Jomatour www.jomatour.sk
- CK Afrodita www.ckafrodita.sk
- D-Etrac www.detrac.sk

Ostali specijalisti

- putovanje za mlade do 26 godina – CKM 2000 Travel
- nautički turizam – CK My Way, Felyma Yacht, Maxo Yachting, CK More
- egzotika, turistička putovanja – CK Bubo
- ronjenje – Pro Dive
- vjerski turizam – Pax Tour
- dječji kampovi – CK Úsmev, Cevarm
- sportske manifestacije – Super Mars
- automobilisti – CK Auto Tour
- omladinska putovanja, jezični tečajevi – CKM 2000 Travel
- kampovi – Jomatour
- VIP klijentela – VIP Travel

Agencija Median SK u kolovozu i rujnu provela je ispitivanja kako su sigurnost u odmorišnim destinacijama, utjecaj izbjegličke krize u Europi ili moguće prijetnje terorističkih napada utjecali na ponašanje Slovaka kod odabira destinacije za godišnji odmor.

- 38 % muškaraca i 45 % žena promijenilo je mišljenje u vezi mogućeg putovanja na godišnji odmor u inozemstvo
- gotovo polovina ispitanika ostala je u Slovačkoj
- jedna trećina odabrala je destinacije u kojima nije bilo izbjegličke krize i terorističkih napada
- dvije trećine putovalo je u odabranu destinaciju bez obzira na sigurnosnu i političku situaciju
- 17 % odabralo je Hrvatsku kao najsigurniju stranu destinaciju
- 22 % ostalo je u Slovačkoj
- 9 % izabralo je Bugarsku koju također smatraju sigurnom destinacijom

Unatoč stalnoj prijetnji izbjegličke krize koja još uvijek traje, mogućih terorističkih napada, odnosno sigurnosti, prema preliminarnim procjenama organizatora putovanja ljetna turistička sezona bila je uspješna, a broj Slovaka na odmoru u inozemstvu povećao se za 10 % do 15 %.

Navedeno ispitivanje potvrđuje da su domaća turistička odmorišta postala velika konkurencija etabliranim stranim odmorišnim destinacijama, primarno zbog sigurnosti, poboljšanja ponude i razine usluga.

Unatoč činjenici da je slovačko tržište relativno malo, ima potencijal jer Slovaci rado putuju. U narednim godinama na broj turista i broj putovanja primarno će utjecati sigurnosna situacija u svijetu kao i kupovna moć stanovništva. Očekuje se da će se broj individualnih turista koji putuju u Hrvatsku povećavati i da će Hrvatska, kao tradicionalna destinacija, zadržati dominantnu poziciju najposjećenije inozemne turističke destinacije.

Omiljene odmorišne destinacije

Prema preliminarnim procjenama turističkih agencija za ovogodišnju sezonu, Slovaci su ponajprije birali tradicionalne, provjerene i sigurne destinacije. Najveći interes u organiziranom turizmu bio je već tradicionalno za odmorišne boravke na moru. Kod avionskih aranžmana, interes klijentele uglavnom se usredotočio na Bugarsku, Grčku, Italiju i Španjolsku, a ponovni interes bio je i za turska obalna središta. U individualnom i autobusnom prijevozu najtraženija destinacija ostala je Hrvatska.

Hrvatska je jedna od najtraženijih destinacija u organiziranom turizmu, ali posljednjih godina primarno je postala destinacija za individualnu klijentelu (2016. 75 % Slovaka bili su individualni turisti). Prema preliminarnim procjenama te ostvarenim rezultatima u hrvatskim odmorišnim destinacijama, pozicija Hrvatske kao najtraženije inozemne turističke destinacije nije ugrožena niti u ovoj sezoni. Veliku konkurenciju etabliranim stranim odmorišnim destinacijama predstavljala su i domaća turistička odredišta.

U sezoni 2017. nije došlo do značajnijih promjena u redoslijedu omiljenih destinacija. Glavni kriterij prilikom odabira odmorišne destinacije ostala je sigurnosna situacija, dok je u prethodnim godinama to uglavnom bila cijena aranžmana, kvaliteta i garancija dobrog vremena.

Pregled organizatora putovanja

Na slovačkom tržištu godinama djeluju provjereni i etablirani organizatori putovanja i putničke agencije. Tržišni lideri se u 2017. nisu promijenili i nije bio zabilježen stečaj niti jednog slovačkog turističkog subjekta (zakonom je propisano da agencije moraju imati osiguranje za slučaj stečaja putničke agencije).

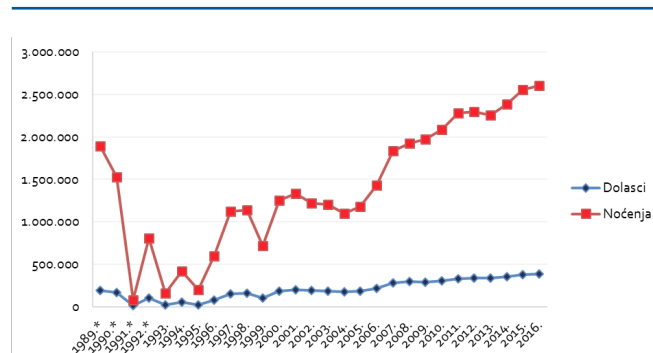
U posljednje vrijeme sve popularnije postaju *online* putničke agencije, a među najvećima je *invia.sk*.

PROCJENA UDJELA TRŽIŠTA U UKUPNOM HRVATSKOM TURISTIČKOM REZULTATU

SLOVAČKA	Dolasci			Noćenja		
	apsol.	indeks	1989.=100	apsol.	indeks	1989.=100
1989.*	192.680		100	1.893.043		100
1990.*	171.349	89	89	1.524.570	81	81
1991.*	12.322	7	6	82.493	5	4
1992.*	107.755	874	56	806.176	977	43
1993.	23.327	22	12	161.472	20	9
1994.	59.048	253	31	417.948	259	22
1995.	27.071	46	14	200.228	48	11
1996.	84.000	310	44	600.000	300	32
1997.	153.930	183	80	1.119.837	187	59
1998.	161.664	105	84	1.142.600	102	60
1999.	107.629	67	56	723.090	63	38
2000.	187.344	174	97	1.249.188	173	66
2001.	202.905	108	105	1.335.005	107	71
2002.	191.176	94	99	1.223.480	92	65
2003.	187.955	98	98	1.204.963	98	64
2004.	176.294	94	91	1.100.947	91	58
2005.	184.891	105	96	1.183.499	107	63
2006.	217.986	118	113	1.428.346	121	75
2007.	280.586	129	146	1.831.655	128	97
2008.	299.318	107	155	1.927.093	105	102
2009.	292.450	98	152	1.974.402	102	104
2010.	310.031	106	161	2.084.013	106	110
2011.	335.021	108	174	2.282.066	110	121
2012.	337.429	101	175	2.294.100	101	121
2013.	337.035	100	175	2.258.279	98	119
2014.	355.000	105	184	2.382.996	106	126
2015.	380.942	107	198	2.550.018	107	135
2016.	389.806	102	202	2.605.627	102	138

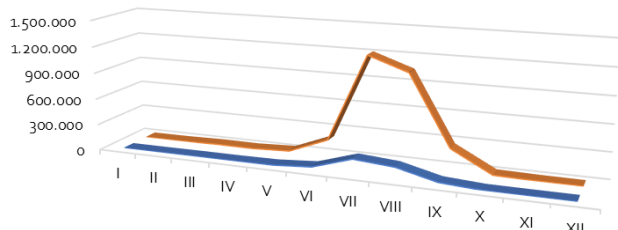
Izvor: DZS (komercijalni smještajni kapaciteti)

Dolasci i noćenja slovačkih turista, razdoblje 1989. - 2016.

REZULTATI ZA 2016. PREMA SUSTAVU eVisitor

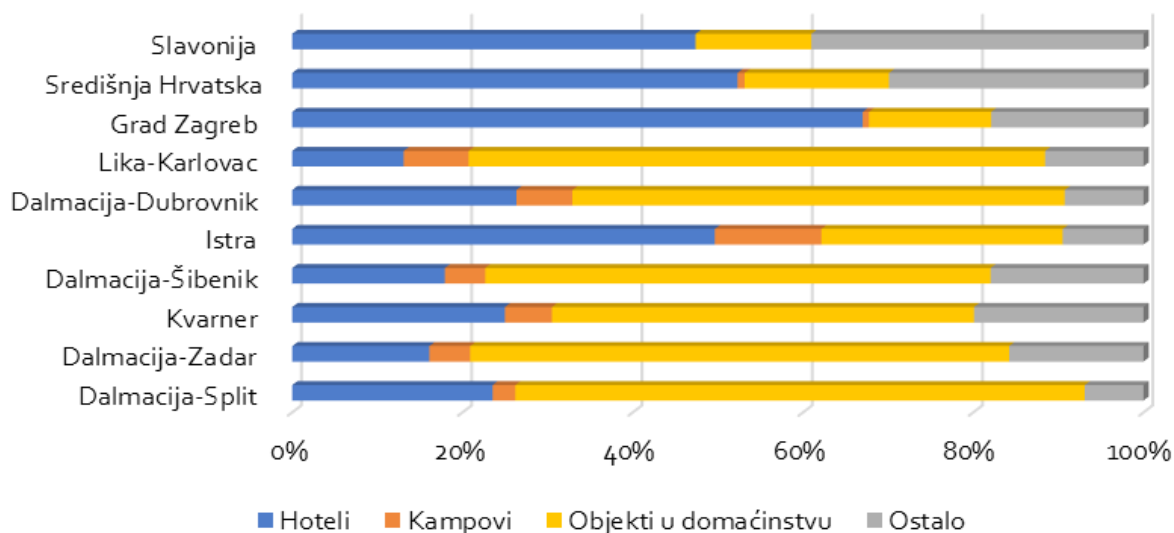
Dolasci i noćenja slovačkih turista, 2016.

Top deset gradova/općina po noćenjima

Grad općina	noćenja
Baška Voda	122.181
Vodice	111.140
Crikvenica	103.387
Šibenik	89.488
Gradac	81.002
Podgora	78.430
Zadar	76.796
Makarska	73.092
Tučepi	61.449
Baška	60.555

Noćenja slovačkih turista po klasterima prema vrstama smještaja, 2016.

Dolasci i noćenja po klasterima

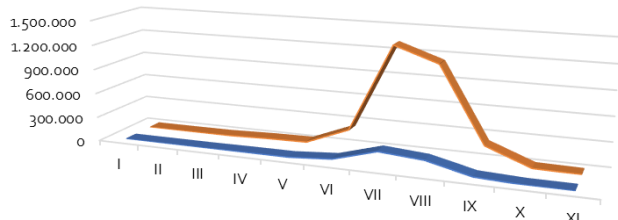
	dolasci	noćenja
Dalmacija-Split	108.514	826.856
Dalmacija-Zadar	70.493	520.850
Kvarner	72.295	461.445
Dalmacija-Šibenik	48.509	363.127
Istra	55.099	338.847
Dalmacija-Dubrovnik	12.202	88.775
Nautika	13.532	85.994
Lika-Karlovac	19.505	84.601
Grad Zagreb	6.557	11.761
Središnja Hrvatska	2.975	5.026
Slavonija	949	2.051
Ukupno	410.630	2.789.333

Dolasci po dobi i spolu

	muškarci	žene
0-5 godina	3,7%	3,6%
6-11 godina	4,4%	4,4%
12-17 godina	3,5%	3,7%
18-24 godina	3,4%	4,3%
25-34 godina	8,2%	9,1%
35-44 godina	12,3%	11,7%
45-54 godina	7,5%	6,9%
55-64 godina	4,8%	5,0%
65-120 godina	1,7%	1,9%

REZULTATI ZA RAZDOBLJE SIJEČANJ – STUDENI 2017. PREMA SUSTAVU eVisitor

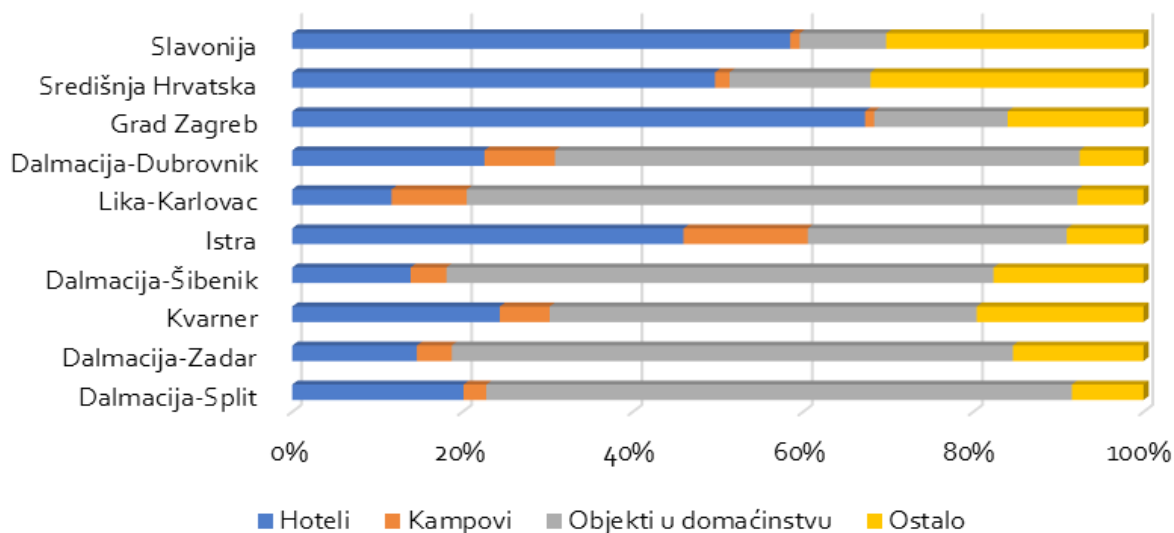
Dolasci i noćenja slovačkih turista, I-XI 2017.

Top deset gradova/općina po noćenjima

Grad općina	noćenja
Crikvenica	121.624
Vodice	120.881
Baška Voda	109.164
Zadar	91.705
Vir	91.633
Šibenik	86.690
Gradac	80.230
Makarska	75.810
Podgora	71.553
Tučepi	67.051

Noćenja slovačkih turista po klasterima prema vrstama smještaja, I-XI 2017.

Dolasci i noćenja po klasterima

	dolasci	noćenja
Dalmacija-Split	110.072	825.545
Dalmacija-Zadar	83.573	619.454
Kvarner	82.359	520.812
Dalmacija-Šibenik	51.287	373.731
Istra	58.908	359.905
Lika-Karlovac	22.602	93.880
Nautika	14.066	90.118
Dalmacija-Dubrovnik	11.970	86.149
Grad Zagreb	7.411	12.869
Središnja Hrvatska	3.861	6.075
Slavonija	1.013	1.694
Ukupno	447.122	2.990.232

Dolasci po dobi i spolu

	muškarci	žene
0-5 godina	3,8%	3,6%
6-11 godina	4,7%	4,6%
12-17 godina	3,7%	3,8%
18-24 godina	3,3%	4,0%
25-34 godina	7,8%	8,7%
35-44 godina	12,5%	12,0%
45-54 godina	7,7%	6,8%
55-64 godina	4,6%	4,8%
65-120 godina	1,8%	2,0%

Aktualni imidž Hrvatske

Hrvatska je na slovačkom tržištu veoma dobro etablirana i predstavlja tradicionalnu, omiljenu turističku destinaciju u koju se Slovaci generacijama vraćaju. Unatoč jakoj konkurenciji, Hrvatska je dugotrajno omiljena turistička destinacija (već 17 godina zaredom turistička destinacija br. 1).

Procjena je da bi u 2017. moglo biti ostvareno gotovo 500.000 dolazaka i nešto manje od tri milijuna noćenja.

Omjer individualnog i organiziranog turizma mijenja se u korist individualnog. U sezoni 2016. predstavljao je 25 % organiziranih prema 75 % individualnih dolazaka. Za pretpostaviti je da će i u sezoni 2017. omjer biti u korist individualnog turizma jer Slovaci dobro poznaju hrvatske destinacije, ponuda smještaja na internetu je široka, a s obzirom na blizinu mogu se odlučiti za putovanje u zadnjem trenutku.

Zastupljenost Hrvatske u programima organizatora putovanja

Svi vodeći organizatori putovanja nude široki spektar hrvatskih destinacija, kao i široku ponudu aranžmana. U katalozima organizatora putovanja i putničkih agencija hrvatska turistička ponuda i dalje ostaje glavni dio ponude.

Većina putničkih agencija navodi da su hrvatski odmorišni aranžmani i u ovogodišnjoj sezoni bili najprodavaniji. Očekuju rezultat minimalno na razini prošle godine, a neke navode i povećanje rezultata.

Zrakoplovna povezanost s Hrvatskom

S obzirom na blizinu i činjenicu da većina Slovaka u Hrvatsku putuje automobilom, sa slovačkog tržišta nema zrakoplovnih čartera. Već nekoliko godina zaredom ne postoji niti jedna redovna sezonska avionska veza iz Slovačke u Hrvatsku. Najbliža avionska veza moguća je s bečkog aerodroma Schwechat, što znatno poskupljuje cijenu avionskih karata.

Povećanjem zahtjeva Slovaka za udobnošću putovanja raste i interes za zrakoplovnim prijevozom. Izostanak direktnog sezonskog zrakoplovnog prijevoza iz Slovačke prema Hrvatskoj negativno se odrazio upravo krajem srpnja i početkom kolovoza. Slovački mediji dramatično su izvještavali o gužvama na hrvatskim autocestama i kilometarskim kolonama. Ovakve prometne informacije mnoge su odbile od dolaska na godišnji odmor u Hrvatsku te su se u posljednjem trenutku odlučili za drugu destinaciju dostupnu automobilom.

Unatoč činjenici da se do sada za dolazak u Hrvatsku najviše koristio automobil, zbog prometne situacije na hrvatskim autocestama u narednim godinama prednost bi dali zrakoplovnom prijevozu. Na slovačkom tržištu za sada ne postoji nikakva najava zrakoplovne veze s Hrvatskom. Svaka najava novih linija sa slovačkog tržišta za druga inozemna odredišta na moru predstavljaju veliku konkurenciju za hrvatski turizam. Pitanje je kako će nepostojanje redovnog sezonskog zračnog prijevoza iz Slovačke u budućnosti utjecati na broj slovačkih turista u Hrvatskoj.

Autobuseri

Autobusni prijevoz iz Slovačke u hrvatske destinacije osiguravali su organizatori putovanja prema vlastitom programu prodaje (najviše Globtour Group, redovne sezonske linije za cijelu obalu). Autobusni prijevoz koriste i individualni turisti bez kupovine aranžmana. Kompanija SAD (Slovenská autobusová doprava) osiguravala je redovne sezonske linije za Šibenik, Split, Omiš i Makarsku od lipnja do rujna, tvrtka RegioJet iz Bratislave za Split (na liniji Zadar – Biograd – Šibenik - Primošten – Split) i njemački autobusni prijevoznik Flixbus.

Individualni promet

Sa slovačkog tržišta i u 2017. najviše je bilo individualnih dolazaka.

PREDVIĐANJA ZA 2018.

TURISTIČKA SEZONA 2018. – OPĆI POKAZATELJI

Preliminarna procjena turističkog tržišta/ukupnih odlazaka na godišnji odmor u inozemstvo

Ukoliko se ne pojave neki izvanredni sigurnosni rizici, interes turista za godišnje odmore u inozemstvu neće padati. Razvoj turizma u 2018. i nadalje će biti određen ponajprije razvojem sigurnosne situacije u svijetu. Interes Slovaka za hrvatske destinacije i dalje će se povećavati.

Preliminarna procjena redoslijeda omiljenijih destinacija

Očekuje se da će Hrvatska zadržati dominantnu poziciju na ljestvici omiljenih odmorišnih destinacija. Ne očekuje se značajna promjena u redoslijedu destinacija u 2018. Od konkurentnih destinacija i dalje se očekuje interes uglavnom za klasične destinacije – Grčku, Bugarsku, Italiju i Španjolsku, a u slučaju smirenja situacije i za Tursku.

TURISTIČKA SEZONA 2018. – HRVATSKA

Okvirna procjena ukupnog broja dolazaka i noćenja u Hrvatskoj

Izgledno je zadržavanje vodeće tržišne pozicije. U sezoni 2018. može se očekivati da će Hrvatska zadržati minimalno razinu prometa iz 2017., pod optimalnim uvjetima i više, i da će se povećavati udjel individualnih turista. Na interes slovačkih turista negativno bi mogli utjecati problemi koji se ponavljaju iz sezone 2017. – pretrpane plaže, prepunjena odmorišna središta, kolaps na autocestama te povećavanje cijena.

Najave zastupljenosti Hrvatske u programima organizatora putovanja

Za pretpostaviti je da će i u 2018. Hrvatska ostati glavna destinacija u katalogskoj ponudi većine organizatora putovanja koji i dalje u svojim programima žele nuditi širok spektar hrvatskih destinacija, kao i široku ponudu aranžmana.

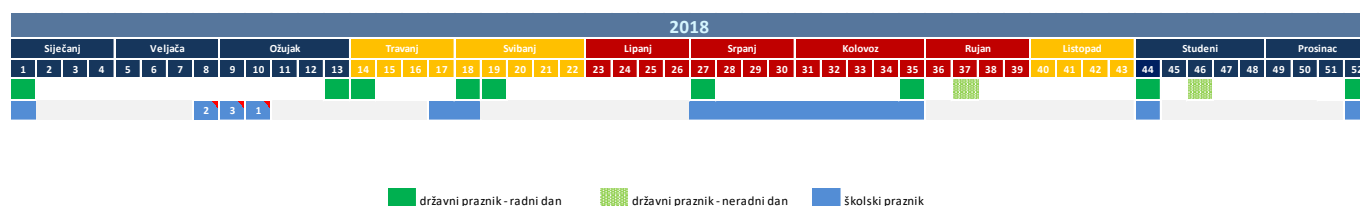
Prognoze organizatora putovanja

Organizatori putovanja očekuju da će ponajprije provjerenе tradicionalne destinacije (Hrvatska, Bugarska, Grčka, Italija) ostati u središtu interesa.

Mjere koje bi prema mišljenju organizatora putovanja trebalo poduzeti u 2018.

1. Unaprijediti usluge i infrastrukturu.
2. Povećati *all inclusive* ponudu.
3. Smanjiti prerani stop buking.
4. Turističku ponudu proširiti i obogatiti potrebama djece i mlađe generacije (noćni život, kulturna događanja, atrakcije za djecu).
5. Popusti za djecu.
6. Prilagoditi cijene realnoj vrijednosti usluga i tržišnim okolnostima.

Kalendar praznika i blagdana

Državni praznici i vjerski blagdani (Public Holidays)	2018.	Dan u tjednu	Tjedan u godini
Dan neovisnosti Slovačke/Nova godina (New Year's Day and Independence Day of the Slovak Republic)	1.1.2018	Ponedjeljak	1
Sv. tri kralja (Epiphany)	6.1.2018	Subota	1
Veliki petak (Good Friday)	30.3.2018	Petak	13
Uskrsni ponedjeljak (Easter Monday)	2.4.2018	Ponedjeljak	14
Praznik rada (Labour Day)	1.5.2018	Utorak	18
Oslobođenje republike (Liberation of the Republic)	8.5.2018	Utorak	19
Dan sv. Ćirila i Metoda (Saint Cyril and Methodius Day)	5.7.2018	Četvrtak	27
Dan slovačkog ustanka (Anniversary of the Slovak National Uprising)	29.8.2018	Srijeda	35
Dan osnutka Slovačke republike (Day of Constitution of the Slovak Republic)	1.9.2018	Subota	35
BDM Žalosna (Our Lady of the Seven Sorrows)	15.9.2018	Subota	37
Svi sveti (All Saints)	1.11.2018	Četvrtak	44
Day of Freedom and Democracy of the Slovak Republic	17.11.2018	Subota	46
Badnjak (Christmas Eve)	24.12.2018	Ponedjeljak	52
Božić (Christmas Day)	25.12.2018	Utorak	52
Sv. Stjepan (St. Stephen's Day)	26.12.2018	Srijeda	52

Izvor: <https://www.mzv.sk/>

Školski praznici	2018.		
	Početak	Kraj	
Božićni praznici i Nova godina	23.12.2017	5.1.2018	
Zimski praznici - Banská Bystrica, Žilina, Trenčín	19.2.2018	23.2.2018	2
Zimski praznici - Košice, Prešov	26.2.2018	2.3.2018	3
Zimski praznici - Bratislava, Nitra, Trnava	5.3.2018	9.3.2018	1
Proljetni/Uskršnji praznici	29.3.2018	3.4.2018	
Ljetni praznici	2.7.2018	31.8.2018	
Jesenski praznici	31.10.2018	2.11.2018	
Božićni praznici i Nova godina	27.12.2018	7.1.2019	

Izvor: Eurydice